

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXX. Fœmina vide Rubr. Masculus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

CAP. XXX.
Fœmina vide Rubr.
Masculus.

Axioma I.

Fœmina ab omnibus officiis publicis remota dicitur. *l. 2. ff. de Reg. Jur.* quæ Regula indefinita, universaliter procedit, in quacunq; fœmina, nisi esset Regina, Decius in *d. l. 2.* ubi etiam Cagnol. *l. fœmina. ff. de edend. l. 1. ff. de postul.* Item ita intelligitur statutum, ut extantibus masculis, fœminæ non succedant, de quo per Alber. Brun. in *trist. Extantibus mascul. in principio.*

II.

Fœminæ regulariter deterioris conditionis, quàm viri.

Hanc regulam declarata, quod procedat, quantum ad civilia & publica officia pertinet. *l. 1. ff. ad Scit. Vellejan. l. fin. C. arbit. tutel. vid. Andr. Tiraquell. in legib. connubial. gl. 3. n. 160. Challan. in consuet. Burgund. in tit. des Justices. Rubr. 1. §. 6. n. 40.* quia fœminæ ob pudorem & verecundiam sexui huic congruentem *l. 1. §. 5. ff. de postul. ab omnibus officiis civilibus arcentur l. 2. ff. de R. 7. ubi exempla.* Ita mulier incapax est feudorum, nec testis esse potest in testamento, &c. Nam in aliis multis fœminæ melioris sunt conditionis, quàm viri, quales casus ponit Hippol. in *sing. 248.* & nominatim undecim Specul. ponit in *tit. de Procur. §. ratione. n. 3.* octodecim verò Dec. in *d. l. 2. de R. l. n. 70. usque ad n. 83.* vide Pruchmann. *l. tr. de fœminis.* Breviter: Quoties agitur de damno vitando, toties melioris conditionis sunt fœminæ, quàm masculi, quia sexus hic ad læsionem pronus, ob cuius imbecillitatem ipsis succurrendum *l. 2. §. 2. ff. ad Scit. Vellejan.* Succurritur ergo fœminis (1.) in ignorantia juris, *l. fin. C. de Jur. & Fact. ignor.* (2.) in intercessionibus *l. 1. pr. ff. ad Scit. Vellej. (3.) in pœnis l. 5. §. 3. ad L. Jul. Majest.*

Limita: ut propriè hic intelligatur tale damnum, in quod ob lubricitatem cadere faciliè potuit. Extra hos respectus ad paria judicantur mas & fœmina *rot. rit. C. de mulier. ubi munera sexui congruentia vel honores agnoscunt.*

III.

Quoties fœmina pro alio non intercedit, sed suum negotium gerit, toties validè obligatur.

Ratio: quia intercessio seu alienæ obligationis receptio tantum fœminis interdicta, ad hanc enim fœmina priorior esse & facilius induci solet.

Exemplum: tenebitur ergo, si pro suo fidejussore fidejusserit *l. 13. & 14. ff. ad Scit. Vellej.* si debitorem suum delegaverit *l. 5. & 8. §. 5. ff. eod.* Item si ipsa à Creditore suo alii delegaretur *l. 2. C. eod.* plura vid. in *l. 3. ff. l. 6. §. 10. 12. & in aliis C. eod.*

IV.

Fœminis dignitas mariti tribuit splendorem, *l. 8. ff. de Senat.*

CAP. XXXI.
Forma, Causa Formalis.

Axioma I.

Non debemus plus ad formam, seu substantiam alicujus actus exigere, quàm lex ipsa agit. *arg. l. illam merito 19. vers. superstitibus quidem. C. de collationib. & Nov. 13. cap. 5. Harprecht. ad §. 3. Instit. de locat. n. 236. vid. infra Lex.*

II.

Causa formalis & finalis aliquando in idem recidunt, *Wesemb. l. consil. 16. n. 4. ubi vide.* Sic Scalig. 3. *poëtic. §.* sic verbi causa, cum natura molitur hominem, pro fine dicitur habere ipsam formam. Est sanè forma finis generationi. Alii sic efferunt: Forma aliquando diverso respectu, etiam causæ efficientis, ut & finalis vicem supplet, *Efficientis* quidem respectu potentior ab ea emanantium & operationum, in quas potentia desinunt. *Finis* autem respectu generantis & disponentis in rebus naturalibus, à quo nihil aliud intenditur, quàm consequentia forma, sicut dici solet: Forma est finis, propter quem agens disponit materiam. Unde Aristoteles: Quid est, & cujus gratia est, dicit esse unum. Unde sic enunciat ab Interpretibus: Finis generationis est forma rei genitæ: Finis generationis humanæ est forma hominis: Anima rationalis, quæ est in termino ad quem, istius mutationis. Et eadem anima rationalis est forma hominis producti.

III.

Forma rei perempta, si aliquid ex materia remaneat, potest durare circa illud, quod remanet, prior dispositio ac jus, actio & obligatio. Hanc regulam probat textus in *l. 29. §. 2. de pign. ubi combusta domo pignoratâ, vel diruta ita, quod ad aream sit redacta, durat pignus in ea, l. 44. §. 2. de Legat. 1. ubi legatum poculorum debetur, licet defuerint esse pocula, & fuerint ad massam redacta. Hanc regulam cum suis ampliacionibus & limitationibus vide apud Alb. Brun. in *tr. de interit. & perempt. concl. 6. n. 23.**

IV.

Ex forma denominatur effectus. Sic ex forma hominis homo quis dicitur: ex forma equi, equus. Exemplum est in *l. 7. §. 12. ff. de pact.* Sic etiam pacta dant formam contractui, ut vel nominatus, vel innominatus dicatur, & nunc hæc, nunc alia actio competat. *d. l. 7. in princ. & §. 5. de pactis. l. 5. ff. de præscript. verb.*

V.

Deficiente formâ, deficit effectus. Sic cum actionibus civilibus certa forma à legibus præscripta sit, puta, testamentis ordinandis, judiciis exercendis, &c. formâ istâ deficiente, effectus caret actio, cujus exemplum proponitur *l. 4. C. de sentent. & interlocut. & l. 1. §. 2. de verbor. obligat. l. 14. de statu homin.*

VI.

Forma alia est rei constituendæ, alia constitutæ. Sic usufructus constituendi forma est, patientia constituentis; & usurpatio ejus, cui constituta est. *l. 3. de usufr. ubi Wesemb. n. 9.* Constituti, ut utatur, salvâ rei substantiâ, *princ. l. de usufr.* Sic feudi constituendi forma est investitura: Constituti, fidelitas. Sic forma Legis constitu-